

Dzień Krajobrazu w Lesie Pilczyckim

2019-10-22

Z inicjatywy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu 21 października 2019 r. uczniowie dwóch klas Liceum Ogólnokształcącego nr XVII we Wrocławiu wzięli udział w spacerze krajobrazowym, który odbył się w Lesie Pilczyckim we Wrocławiu.

Las Pilczycki objęty jest ochroną jako obszar Natura 2000 (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Las Pilczycki PLH020069 o powierzchni 119,6 ha) i jest jednym z 4 obszarów Natura 2000 znajdujących się w granicach administracyjnych Wrocławia. Niemal 80 ha Lasu Pilczyckiego zajmują leśne siedliska przyrodnicze, tj. 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, 9170 łąki środkowoeuropejski i subkontynentalny oraz 91E0 łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Pozostałą część zajmują łąki, trzcinowiska i szuwały. Obszar jest kluczowy dla zachowania dużych populacji bezkręgowców związanych z martwym drewnem. Występuje tu jedna z dwóch największych populacji pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* w Polsce południowo-zachodniej, bardzo liczna jest także populacja kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo*, którego centrum występowania w kraju przypada właśnie na dolinę Odry. Dla zachowania tych bezkręgowców, a także występujących w lesie nietoperzy (mopka *Barbastella barbastellus* i nocka łydkowłosego *Myotis dasycneme*), konieczna jest ochrona siedlisk leśnych.

Las ten to wyjątkowe miejsce do ukazania kształtowania krajobrazu przez wodę, gdyż położony on jest w zasięgu wpływu 2 rzek – Odry i Ślęzy. Tym samym spacer po obszarze doskonale wpisuje się w tematykę tegorocznych obchodów Dnia Krajobrazu – Woda w krajobrazie. Odra w km 260,70, na granicy Lasu Pilczyckiego, przegrodzona jest żelbetowym, trójprzęsłowym Jazem Rędziańskim, wchodzącym wraz ze śluzami Rędzin, w skład Stopnia Wodnego Rędzin. Jaz ten posiada przepławkę.

Po katastrofalnych powodziach w 1997 i 2010 r., które spowodowały m.in. zalanie znajdującego się w sąsiedztwie Lasu osiedla Kozanów, pomiędzy Lasem Pilczyckim a Kozanowem wybudowano wał przeciwpowodziowy. Zalanie Kozanowa nastąpiło głównie w wyniku zjawiska cofki rzeki Ślęzy, powstałej na skutek bardzo wysokiego stanu Odry. Ponadto w ostatnich latach miała miejsce przebudowa koryta Odry w związku z ochroną przeciwpowodziową Wrocławia, a zrealizowane w ramach modernizacji Wrocławskiego Węzła Wodnego prace hydrotechniczne zmieniły hydraulikę koryta Odry.

Dodatkowo Las przecięty jest autostradą obwodnicą Wrocławia (po 3 pasy ruchu w każdą stronę, umieszczoną na odcinku lasu w całości na filarach) wraz usytuowanym w jej ciągu najwyższym w Polsce (122 m) pylonowym Mostem Rędziańskim, który obecnie stanowi element krajobrazu kulturowego Wrocławia.

Przewodnikami po Lesie Pilczyckim byli Wojciech Rejman – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, oraz Katarzyna Łapińska – Zastępca Dyrektora i Regionalny Konserwator Przyrody. Wojciech Rejman zaprezentował zagrożenia dotyczące działania obiektów hydrotechnicznych (śluz, jaz, stopień wodny, most, kierownica, dalby, ciężkie umocnienie brzegu) i budowli przeciwpowodziowych oraz objaśnił procesy korytotwórcze i hydrologiczne. Katarzyna Łapińska omówiła natomiast zagrożenia związane z ochroną krajobrazu i ideą spacerów krajobrazowych, a także przedstawiła zasady funkcjonowania obszarów Natura 2000 i przybliżyła walory przyrodnicze obszaru Natura 2000 Las Pilczycki na przykładzie konkretnych siedlisk przyrodniczych i stanowisk pachnicy dębowej i kozioroga dębosza.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu przekazała na ręce nauczycieli biorących udział w spacerze kilka egzemplarzy wydanych przez Dyrekcję książek *Rezerwat przyrody województwa dolnośląskiego*.

Dyrekcji Liceum oraz nauczycielom - opiekunom klas składamy serdeczne podziękowanie za udział w obchodach Międzynarodowego Dnia Krajobrazu i zainteresowanie tematem.

Dzień Krajobrazu we Wrocławiu w Lesie Pilczyckim, Autorzy zdjęć: Anna Tokarz, Wojciech Rejman

